

lira

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2023	3
Kerncijfers.....	5
Lira in 2023.....	6
Over Lira: voor en door schrijvers, vertalers en journalisten	10
Begroting 2024.....	13
Transparantieverlag	15
Jaarrekening 2023.....	20
Balans per 31 december 2023	21
Staat van baten en lasten over 2023.....	22
Kasstroomoverzicht over 2023.....	23
Overzicht Te verdelen rechten over 2023	24
Toelichtingen op de jaarrekening	25
Toelichtingen op de balans.....	28
Toelichtingen op de staat van baten en lasten	32
WNT-verantwoording	33
Resultaatbestemming.....	34
Gebeurtenissen na balansdatum	34
Ondertekening jaarrekening	35
Overige gegevens.....	36
Samenstelling en nevenfuncties bestuur en directie	38
Colofon	39
Controleverklaring	40

Bestuursverslag 2023

Financiële resultaten en kosteninhoudingen

In 2023 incasseerde Lira bijna 32 miljoen euro en verdeelde bruto zo'n 30 miljoen euro onder schrijvers, vertalers en journalisten. Lira sloot het jaar af met een positief exploitatieresultaat van ruim een half miljoen euro.

De hoge incasso- en repartitieniveaus van de afgelopen jaren hebben het mogelijk gemaakt dat Lira het percentage ter dekking van haar exploitatiekosten in de afgelopen jaren stapsgewijs van 10% heeft kunnen verlagen naar 8%.

Lira tracht altijd zo efficiënt en kostenbewust mogelijk te werken, zodat zoveel mogelijk van de geïncasseerde gelden onder de auteurs kunnen worden verdeeld. Door kostenbeperkingen, incidentele meevallers en de gestegen rentebaten, is het eigen vermogen inmiddels aan de hoge kant. Lira heeft daarom besloten om de administratiekosten tijdelijk fors verder te verlagen en voor 2024 vastgesteld op 4%, zodat het eigen vermogen via een voorzien negatief exploitatieresultaat gecontroleerd wordt verlaagd.

Sociale, culturele en educatieve doeleinden

Lira houdt niet alleen voor de dekking van haar operationele kosten een percentage in bij de uitkeringen aan auteurs, maar ook ten behoeve van collectieve sociale, culturele en educatieve doelen. Deze zogeheten socu-inhoudingen worden via het Lira Fonds besteed. In 2023 was de socu-inhouding ongewijzigd vastgesteld op 7,5%. Dit zal ook voor 2024 worden aangehouden. Op langere termijn is de verwachting, dat de socu-inhouding weer terug zal veren naar de 10%, het niveau waarop het jarenlang van oudsher was vastgesteld.

Incasso: ontwikkelingen

In 2023 kwam ongeveer 1 miljoen euro beschikbaar via Stichting Leenrecht ter compensatie van misgelopen leenrechtvergoedingen bij schoolbibliotheken en de Bibliotheek op school (dBos). Deze compensatieregeling, die via het Ministerie van OCW beschikbaar wordt gesteld aan de rechthebbenden, komt met name ten goede aan de schrijvers van jeugd- en kinderliteratuur voor de uitleningen van hun werken op scholen. Daarnaast ligt een wetswijziging in het verschiet. Na de grote terugloop in uitleenvergoedingen in de periode dat bibliotheken wegens corona moesten sluiten, was gelukkig in 2023 een sterke opleving te zien van het aantal uitleningen door openbare bibliotheken. Het aantal e-book-uitleningen steeg bij de start van de pandemie en bevindt zich sindsdien al een paar jaar op een redelijk stabiel niveau.

Lira vervolgde in 2023 diverse *stakeholder*-overleggen, georganiseerd op initiatief van het Ministerie van OCW, over collectieve regelingen voor *out-of-commerce* werken. In het kader van de implementatie van de Europese Digital Single Market (DSM)-richtlijn in 2021, kijkt Lira samen met vertegenwoordigers van andere rechthebbenden en van erfgoedinstellingen naar de mogelijkheden voor regelingen onder een model van *extended collective licensing* (ECL). Naar verwachting zullen deze overleggen in 2024 leiden tot een koepelovereenkomst voor archieven van kranten en tijdschriften. Deze regelingen liggen in het verlengde van de overeenkomsten die Lira al sinds 2010 heeft gesloten met de Koninklijke Bibliotheek en met andere archiefinstellingen om online toegang tot gedigitaliseerd erfgoed mogelijk te maken.

Voor genoemde wetswijziging in 2021, leidt er toe dat ook voor andere makers dan de hoofdmakers van films en series vergoedingen voor hergebruik van hun werken beschikbaar moeten komen. Met meerdere andere rechtenorganisaties en beroepsorganisaties gezamenlijk, werden door Lira in 2023 de onderhandelingen met RODAP (het samenwerkingsverband van omroepen, distributeurs en producenten) voortgezet over een regeling voor Video-on-Demand (VOD).

De hoofdmakers (scenarioschrijvers, regisseurs en hoofdrolacteurs) hebben al sinds 2015 met RODAP in een Convenant afspraken gemaakt over vergoedingen voor VOD. Deze afspraken zijn op basis van een vrijwillige regeling, omdat de wetgever VOD heeft uitgezonderd van de wettelijke collectieve vergoedingsaanspraak. In de praktijk blijken de afspraken echter gecompliceerd en buitengewoon lastig te handhaven. Hierdoor zijn de geïncasseerde vergoedingen voor de filmmakers gedaald in de afgelopen

jaren, terwijl de omzetten van VOD-aanbieders juist explosief zijn gestegen. Het uitgangspunt van de Auteurswet is echter, dat de vergoedingen voor filmmakers niet alleen billijk moeten zijn, maar ook proportioneel ten opzichte van de verdiensten van exploitanten.

Hopelijk lukt het om in 2024 dit tij te keren, waarbij de wens van de filmmakers voor een stevige wettelijke positie helaas nog altijd niet door de wetgever is ingewilligd, ook niet na de consultaties over de voorgenomen wetwijziging op grond van de evaluatie Auteurscontractenrecht. In 2023 is de laatste hand gelegd aan dit wetsvoorstel, dat de positie van de makers beoogt te versterken en dat in 2024 zal worden ingediend bij de Tweede Kamer.

In 2021 werd ook een nieuw persuitgeversrecht ingevoerd. Op basis hiervan, kunnen persuitgevers een vergoedingsafpraak maken voor het gebruik van hun content door platforms zoals Google News en andere zoekmachines, nieuwsaggregatiesites en mediamonitoring-organisaties. Lira heeft in 2023 gesprekken gevoerd met de nieuw opgerichte uitgeversorganisatie OPR, over een passend aandeel voor de makers. Deze gesprekken hebben nog niet geleid tot overeenstemming. Nieuwe wetgeving biedt in de toekomst wellicht ook mogelijkheden om grote marktpartijen zoals internet serviceproviders aan te spreken op een redelijke inkomstenverdeling met de makers.

Cybersecurity

Lira heeft in de afgelopen jaren passende beveiligingsmaatregelen genomen om misbruik van en ongeautoriseerde toegang tot persoonsgegevens te beperken. Alleen noodzakelijke personen hebben toegang tot persoonsgegevens, de toegang is afgeschermd en de beveiligingsmaatregelen worden regelmatig gecontroleerd. De communicatie tussen gebruikers en Lira's website en portal is versleuteld en Lira heeft tweefactor-authenticatie ingevoerd. Periodiek wordt met een *security baseline audit* gecheckt of alles nog goed functioneert en worden zogeheten penetratietests uitgevoerd om een goed beeld te krijgen van mogelijke risico's en bedreigingen. Sinds 2020 controleert Lira met iDIN de identiteit van alle relaties. Voor alle gegevens geldt, dat Lira zich houdt aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Lira verwerkt persoonsgegevens van auteurs en bewaart deze zo lang als nodig voor het behartigen van de belangen van de auteurs, het beheer van de rechten van de auteurs, de uitvoering van het aansluitingscontract of zo lang als de wet dat voorschrijft. Dat laatste is bijvoorbeeld het geval bij de zogeheten rensigneringsverplichting, op grond waarvan Lira sinds 2022 de burgerservicenummers en geboortedata van relaties die vergoedingen ontvangen moet doorgeven aan de Belastingdienst.

De toekomst

Samenwerking is voor Lira van groot belang. Het samen optrekken met zowel onze constituerende organisaties De Auteursbond en de NVJ als met andere CBO's, is van belang om te komen tot goede resultaten voor de makers. Naar verwachting zullen in 2024 de omwikkelingen rondom Artificial Intelligence (AI) aandacht vergen. Recent is in Europa een wet aangenomen die stipuleert dat de ontwikkelaars van AI transparant moeten zijn over de (auteursrechtelijk beschermde) werken waarmee hun modellen zijn getraind - de input - én dat zij ervoor moeten zorgen dat de output geen inbreuk maakt op auteursrechten.

Lira zal in 2024 voorts natuurlijk blijven werken aan de optimalisatie van de organisatie en processen. Bestendiging en uitbreiding van de incasso van vergoedingen voor de auteurs zijn daarbij belangrijk, evenals als een (kosten)efficiënte verdeling van deze gelden.

Felix Rottenberg

Voorzitter Stichting Lira

Kerncijfers

(bedragen x € 1.000)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Rechtenopbrengsten		
Gebruikers	10.466	10.082
Nederlandse CBO's	20.578	20.232
Buitenlandse CBO's	843	708
	<u>31.887</u>	<u>31.022</u>
Repartitie		
Rechthebbenden	19.283	23.251
Nederlandse CBO's	0	0
Buitenlandse CBO's	6.181	7.204
Netto repartitie	<u>25.464</u>	<u>30.455</u>
Ingehouden administratievergoeding	2.214	2.586
Inhouding SoCu	2.165	2.124
	<u>29.843</u>	<u>35.165</u>
Te verdelen rechten	<u>25.801</u>	<u>23.449</u>
Exploitatierkening		
Baten	2.219	2.586
Bedrijfslasten	-2.066	-1.948
Exploitatieresultaat	153	638
Financieel resultaat	363	-145
Resultaat	<u>516</u>	<u>493</u>
Kengetallen		
Feitelijk inhoudingspercentage	8,0%	8,0%
Bedrijfslasten in % van rechtenopbrengst	6,5%	6,3%
Bedrijfslasten in % van repartitie	6,9%	5,5%
Jaarmutatie bedrijfslasten ¹⁾	6,1%	6,6%
Jaarmutatie CPI	3,8%	10,0%
Aantal gefactureerde gebruikers ²⁾	35	32
Aantal aangesloten rechthebbenden ³⁾	16.397	15.520
Aantal uitgekeerde rechthebbenden	24.962	26.402
Aantal FTE	12,0	11,6

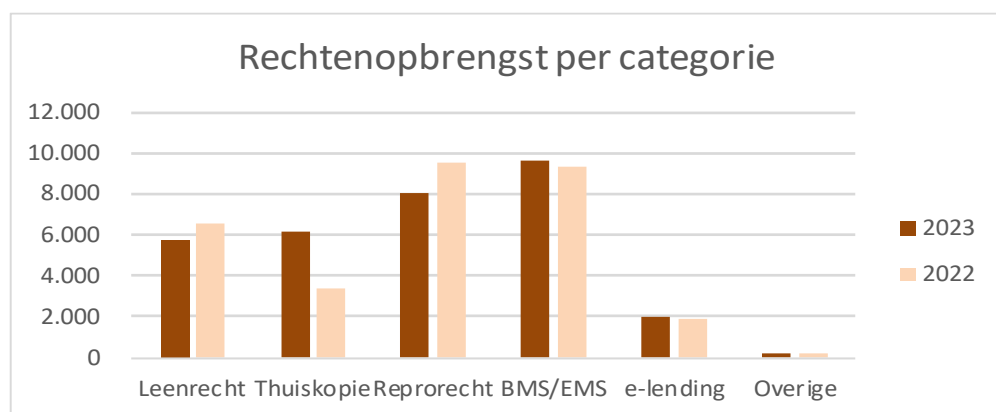
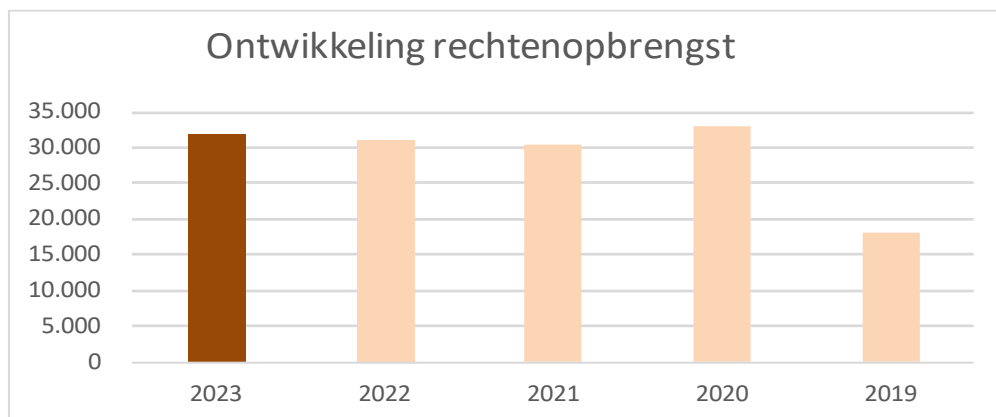
1) De bedrijfslasten zijn in 2023 gestegen in absolute zin en ook als percentage van de rechtenopbrengst. Deels is dit te verklaren door hogere kosten van personele inzet. De hoge inflatie in 2022 heeft geleid tot forse tariefstijgingen in 2023, waardoor de jaarmutatie bedrijfslasten hoger uitkomt dan de jaarmutatie CPI.

2) In het aantal gefactureerde gebruikers zijn tevens relaties opgenomen die gefactureerd worden door Lira mede uit naam van andere CBO's (Vevam, Norma, Pictoright en PRO) op grond van samenwerkingsafspraken met betrekking tot gezamenlijke facturatie.

3) Met meer dan zestienduizend aangesloten en bijna vijftienduizend uitgekeerde rechthebbenden, vertegenwoordigt Lira naar schatting de overgrote meerderheid – in ieder geval meer dan 85% - van de professionele zelfstandige en freelance tekstmakers in Nederland. Daarnaast vertegenwoordigt Lira op grond van contracten met zusterorganisaties (een overzicht van deze organisaties is te vinden op www.lira.nl) vele honderdduizenden tekstmakers buiten Nederland.

Lira in 2023

Rechtenopbrengsten

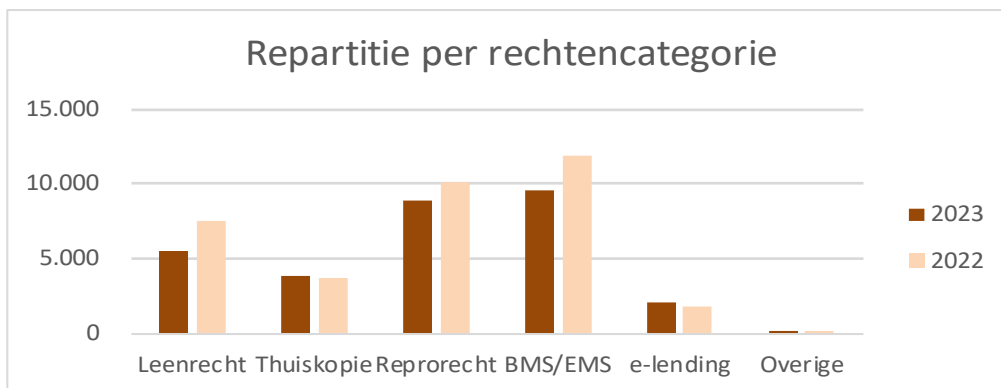
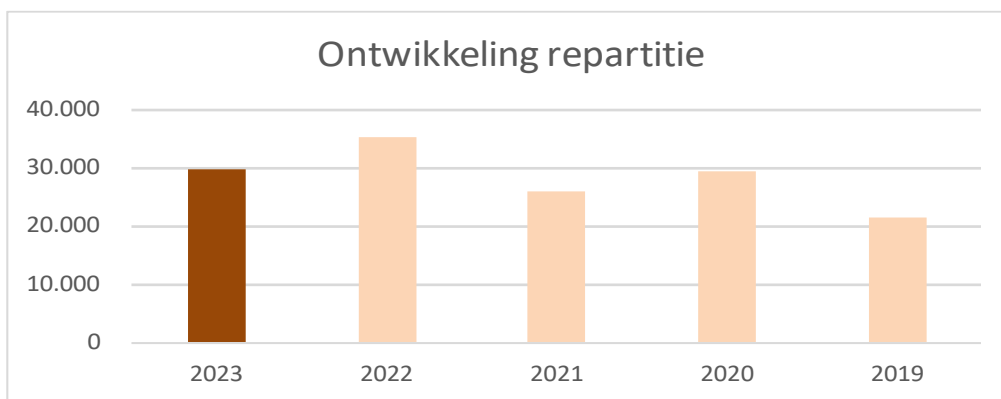

Lira's incasso was in 2023 met 31,9 miljoen iets hoger dan in 2022. Bij een vergelijking van de verschillende incassostromen in 2023 met die van 2022, springt met name de relatief hogere thuiskopie-incasso in het oog. Deze toename hangt vooral samen met een eenmalige betaling van aangehouden thuiskopiereserves over de jaren 2019 en 2020.

Voorts laat de leenrechtincasso een lichte daling zien ten opzichte van het jaar ervoor. Dit beeld wordt echter sterk vertekend, omdat in 2022 eenmalige betalingen werden gedaan ter compensatie over meerdere jaren in het verleden voor zowel Belgisch leenrecht als voor niet afgedragen leenrechtvergoedingen voor de Bibliotheek op School (dBos) en schoolbibliotheken. Ook in 2023 ontving en verdeelde Lira vergoedingen die Stichting Leenrecht van het Ministerie van OCW ontving voor uitleningen op scholen. Voor de toekomst wordt in opdracht van OCW periodiek een representatieve steekproef gedaan naar de uitleningen op scholen, op basis waarvan vergoedingen aan Stichting Leenrecht zullen worden betaald. Daarnaast ligt een wetwijziging in het verschiet.

De incasso voor BMS/EMS en voor e-lending is redelijk stabiel. Voor BMS (kabel) trof Lira samen met Stichting VEVAM en Stichting Norma een schikking na een juridische procedure tegen een tv-distributeur. Op grond hiervan ontving Lira vergoedingen voor uitzendingen in de periode van februari 2017 tot en met december 2020. Voor EMS (VOD) is in de afgelopen jaren steeds slechts een zeer laag incassoniveau behaald, omdat het huidige model van vrijwillig collectief beheer (VCB-model) in de praktijk niet leidt tot een verwacht resultaat qua incasso van vergoedingen voor de filmmakers. In de afgelopen jaren is Lira's incasso voor VOD (in tegenstelling tot de omzetten van de VOD-aanbieders) dan ook sterk gedaald. Lira heeft wegens uitblijvende incasso in 2023 geen VOD-verdeling uitgevoerd. Wel ontving Lira in 2023 nog nabetalings en opgaven van enkele VOD-distributeurs over de periode 2019-2022, die in 2024 in verdeling zullen worden genomen.

Repartitie

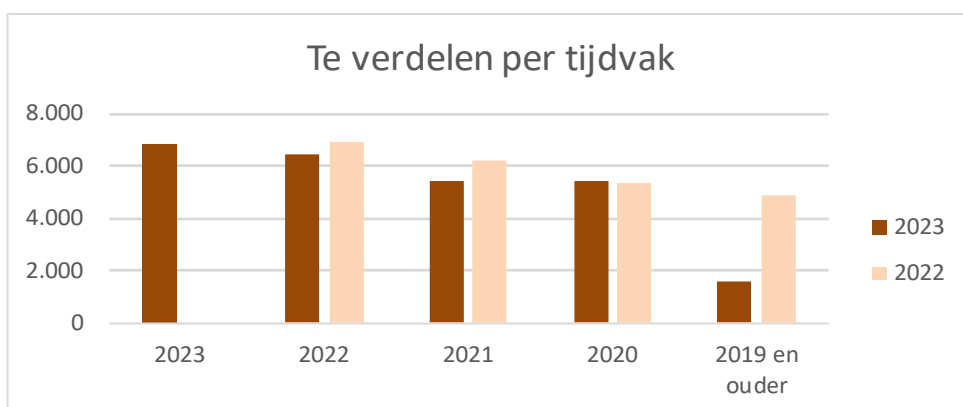
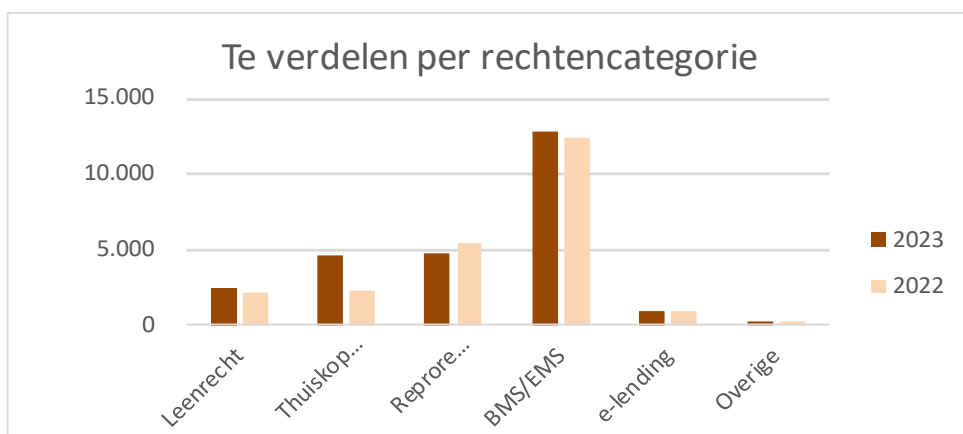
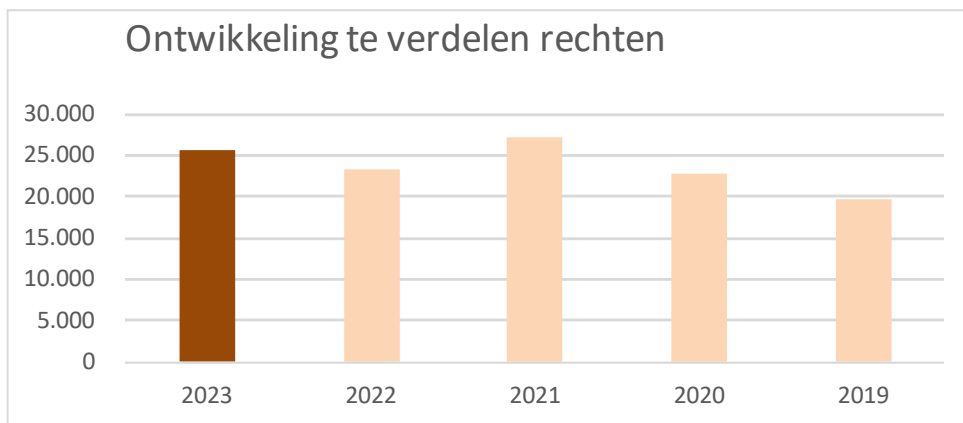

In 2023 reparteerde Lira bijna 30 miljoen euro, een daling ten opzichte van het gereparteerde recordbedrag van 35 miljoen in het voorgaande jaar 2022. Alleen de thuiskopie- en de e-lending-verdelingen waren (iets) hoger dan het voorgaande jaar.

Voor wat betreft de lagere verdelingen voor reprorecht en leenrecht, werd het beeld over 2022 vertekend wegens de uitzonderlijke hoge repartities door de uitkering van hoge reserves (reprorecht) en hoge eenmalige uitkeringen voor dBos en vergoedingen uit België (leenrecht). Iets soortgelijks geldt voor de audiovisuele repartitie: de BMS (kabel) repartitie was in 2022 extra hoog wegens het in verdeling brengen van nagekomen betalingen over eerdere jaren. Voor EMS (VOD) heeft Lira in 2023 alleen over oudere jaren geïncasseerd en nog niet gereparteed. Het model dat in 2015 via een Convenant is vastgelegd met de Nederlandse omroepen, producenten en distributeurs, verenigd in RODAP, leidt helaas in de praktijk slechts tot een zeer beperkte incasso. Ook werden er vrijwel geen gegevens omtrent het *on-demand* gebruik van filmwerken door de VOD aanbieders aangeleverd.

In 2023 heeft Stichting Lira wederom dBos gelden ontvangen van Stichting Leenrecht, op grond van een overeenkomst tussen De Staat der Nederlanden en Stichting Leenrecht. Deze overeenkomst is bedoeld om de effecten te compenseren van een geïntensiverde samenwerking tussen onderwijsinstellingen en bibliotheken, waarbij delen van de collecties van de openbare bibliotheken zijn verschoven naar de onderwijsinstellingen, die zijn vrijgesteld van de betaalplicht van leenrecht. Net als in 2022, heeft Lira de dBos-vergoedingen verdeeld onder kinder- en jeugdboekenauteurs, op basis van een NUR-code selectie. Op de van Stichting Leenrecht ontvangen € 948.107 zijn de reguliere inhoudingen toegepast: 7,5% is ingehouden voor sociaal-culturele doeleinden. De resterende € 876.999 is onder inhouding van 8% administratievergoeding uitgekeerd aan 2.601 rechthebbenden, waarbij een ondergrens is gehanteerd van 5 euro. Er zijn geen reserveringen aangehouden. Een restbedrag van € 457 kon nog niet uitgekeerd worden aan een zestal rechthebbenden.

Te verdelen rechten

Lira streeft naar een optimaal snelle, rechtvaardige en efficiënte uitkering van alle incassostromen, uiteraard met inachtneming van de geldende wettelijke termijnen. Lira hanteert conform haar repartitieglementen een maximum van 10% van de oorspronkelijke incasso als reservering voor claims over het vierde en vijfde jaar na incasso, op grond van de termijnen in het Burgerlijk Wetboek.

De afgelopen jaren heeft Lira hard gewerkt om te zorgen dat de beschikbare nog te verdelen rechten afnemen. Waar in 2022 het niveau van de nog liggende gelden fors daalde (mede dankzij verschillende eenmalige uitkeringen en afsluitende repartities) was dat in 2023 niet het geval, met name door een laat in het jaar ontvangen betaling van thuiskopiegelden over 2019 en 2020. Waar eerder nog relatief hoge reserves werden aangehouden voor reproprecht in verband met de stelselwijziging voor de categorieën vak, wetenschap en educatief, is dat inmiddels niet meer in die mate noodzakelijk na de integratie van die verdeling in Lira's repartitieschema.

Baten en lasten

De lasten van Lira bedroegen in 2023 2,1 miljoen, een stijging ten opzichte van de 1,9 miljoen in 2022. De lasten zijn voor een belangrijk deel onafhankelijk van de omvang van de geldstromen die Lira incasseert en verdeelt. Wanneer nieuwe incassostromen structureel deel gaan uitmaken van Lira's uitvoering, stijgen de extra kosten die samenhangen met die verdelingen in absolute zin.

In Lira's lasten is ook de bijdrage opgenomen die op basis van afspraken met branchevereniging VOIC®E aan piraterijbestrijding door BREIN wordt besteed.

Vanaf 2021 zijn Lira's lasten voorts structureel verhoogd, omdat de kosten van de externe toezichthouder (het CvTA) vanaf dat jaar voor de helft aan de gezamenlijke CBO's (en dus ook aan Lira) worden toegerekend. De andere helft wordt door de overheid betaald.

Lira realiseert haar baten bij repartitie en deze zijn daardoor veel beweeglijker dan de lasten. Door de hoge repartitie in 2023 waren de baten ook hoog. Lira zal er altijd naar streven om de kosten (en dus de inhoudingen ter dekking daarvan) zo laag mogelijk te houden, wij zijn tenslotte een stichting zonder winstoogmerk die zich geheel ten dienste stelt van de schrijvers, vertalers en journalisten voor wie wij vergoedingen incasseren.

Het exploitatieresultaat is met een half miljoen euro veel hoger dan het bewust begrote tekort. Het Statuut Middelenbeheer van Lira heeft als uitgangspunt dat Lira beschikt over substantiële bedragen, die primair bedoeld zijn voor rechthebbenden en waarvoor Lira een goed huisvader moet zijn. Een prudent middelenbeheer en minimalisering van risico's is daarbij het uitgangspunt. Lira neemt daarom geen risico's op de beleggingsmarkt en had in 2023 geen beleggingsportefeuille. Het positieve financiële resultaat is te danken aan de gestegen marktrente op spaartegoeden en deposito's.

In 2023 heeft het bestuur van Stichting Lira besluiten genomen om het eigen vermogen van de stichting substantieel te verlagen tot het voor de continuïteit van de stichting gewenste niveau van ongeveer anderhalf maal de lasten van het voorgaande boekjaar. Dit besluit omvat een extra bijdrage van € 625.000 per jaar in zowel 2023 als 2024 aan Stichting Lira Fonds en een tijdelijke verlaging van de in te houden administratievergoedingen tot 4% voor 2024 en 2025.

Over Lira: voor en door schrijvers, vertalers en journalisten

Auteursrechtenorganisatie en belangenbehartiger

De Stichting Literaire Rechten Auteurs (Lira) is de auteursrechtenorganisatie en belangenbehartiger voor schrijvers, vertalers en journalisten. Lira heeft geen winstoogmerk en stelt zich geheel ten dienste van de makers van teksten. Het bestuur bestaat uit schrijvers, vertalers en journalisten.

Lira onderhandelt over vergoedingen voor (her)gebruik van tekstwerken, incasseert collectieve vergoedingen en verdeelt deze onder de tekstmakers zoals romanciers, dichters, vertalers, journalisten, scenaristen, theaterauteurs, educatieve auteurs, wetenschappers, ondertitelaars, librettisten, hoorspelauteurs, recensenten, bellettristen en nasynchronisatieschrijvers.

Ruim 16.000 auteurs hebben zich inmiddels aangesloten bij Lira en hebben daarmee bepaalde rechten en vergoedingsaanspraken in beheer aan Lira gegeven. Lira oefent deze uit voor exploitaties waarvoor schrijvers zelf niet of nauwelijks individueel zouden kunnen incasseren. Jaarlijks belegt Lira een vergadering voor stemgerechtigde aangeslotenen, waar het bestuur wordt benoemd en verantwoording aflegt over het gevoerde en te voeren beleid van Lira alsmede de behaalde resultaten.

Voor de onafhankelijke posities van voorzitter en penningmeester doet het bestuur een niet-bindende voordracht en beiden worden rechtstreeks benoemd door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen.

De bestuursleden van Lira worden benoemd door Lira's achterban en zijn deskundig op hun vakgebied. Zij hebben beroepservaring als schrijver, vertaler of journalist en belangstelling voor de voorwaarden waaronder schrijvers, vertalers en journalisten in Nederland werken.

De Auteursbond en de Nederlandse Vereniging voor Journalisten (NVJ) dragen beiden vertegenwoordigers voor in het bestuur van Lira. De door deze constituerende organisaties voorgedragen bestuursleden zijn lid van de Auteursbond respectievelijk van de NVJ. Met deze beide achterbanorganisaties werkt Lira nauw samen als strategisch partners. De directeur van Lira is als assessor aanwezig bij de bestuursvergaderingen van De Auteursbond en de directeur van de Auteursbond en de Algemeen Secretaris van de NVJ wonen uit hoofde van hun functie de Lira bestuursvergaderingen bij als assessor. Zij zitten bij de vergaderingen maar hebben geen stemrecht en dragen geen bestuurlijke verantwoordelijkheid.

De bestuursleden van Stichting Lira worden benoemd voor een periode van 3 jaar en kunnen worden herbenoemd, waarbij zij in beginsel niet meer dan driemaal als bestuurslid benoemd kunnen worden. Slechts wanneer dit wegens gewichtige redenen, waaronder het behoud van kennis en ervaring, noodzakelijk wordt geacht, kan een bestuurslid na een periode van negen jaar nog eenmaal voor een periode van drie jaar herbenoemd worden.

Een belangrijk uitgangspunt bij Lira's bestuurlijke inrichting is, dat de rechthebbenden die worden vertegenwoordigd - en om wier aanspraken en vergoedingen het gaat - onderdeel zijn van het besluitvormingsproces. Zij nemen deel aan het permanente toezicht op de dagelijkse leiding en uitvoering. Lira's bestuur is representatief, waarmee de billijke en evenwichtige vertegenwoordiging in het orgaan waar de toezichtfunctie is belegd is ingevuld conform de WTCBO.

Er is een duidelijke scheiding aangebracht tussen het toezichthoudend bestuur en de dagelijkse leiding en uitvoering, belegd bij de titulaire directie. Het toezichthoudend bestuur evalueert jaarlijks zichzelf, alsmede de directie en de uitvoeringsorganisatie. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan gedrag en cultuur, openheid en aanspreekbaarheid en bewustwording van de verschillende rollen binnen de organisatie. Bij de evaluatie in 2023 is een behoefte vastgesteld aan een scholingsprogramma voor de bestuursleden van Lira, ter verdere professionalisering. Daarmee is in 2022 reeds een start gemaakt, maar dit programma verdient verdieping. Het cursusaanbod van VOI©E op het terrein van governance en auteursrecht wordt hoog gewaardeerd.

De dagelijkse leiding wordt gevoerd door een directieteam. De leden van de directie zijn geen rechthebbende auteurs en ontvingen dan ook geen vergoedingen van Lira uit de repartities in 2023 of in enig ander jaar.

Lira heeft zich verbonden aan de VOI©E Governance Code CBO's, waaronder een meldregeling vermoeden van een misstand of integriteitsschending. In 2023 zijn geen integriteitsvragen- of klachten aan de orde geweest. In het Bestuursreglement zijn bepalingen opgenomen over onafhankelijkheid en tegenstrijdige belangen, alsmede over het veilig melden van misstanden. In 2023 zijn er geen misstanden gemeld van de zijde van werknemers van Lira en de met haar verbonden rechtspersonen.

Tot de kring van belanghebbenden van Lira behoren naast auteurs en hun beroepsorganisaties voorts betalingsplichtigen die licenties van Lira afnemen dan wel een wettelijke vergoeding afdragen, voor de uitvoering belangrijke leveranciers van diensten, nationale en internationale beroeps- en belangenorganisaties van stakeholders, waaronder VOI©E, het CvTA, de internationale koepelorganisaties International Confederation of Societies of Authors and Composers (CISAC), International Federation of Reproduction Rights Organisations (IFRRO), Society of Audiovisual Authors (SAA) en International Authors Forum (IAF). Lira acht een goed contact met deze belanghebbenden van belang voor het vertrouwen in en draagvlak voor Lira's beheersactiviteiten.

In 2023 zijn de gesprekken voortgezet met de externe toezichthouder, het College van Toezicht Auteursrechten (CvTA) over (onder meer) verlicht toezicht en individuele kostennormering. De verschillende wettelijke en bovenwettelijke toezichts- en normenkaders (alsmede de opeenstapeling van verschillende rapportageverplichtingen) leiden tot steeds hogere administratieve lasten.

Op www.lira.nl zijn de Statuten, het Bestuursreglement, het Directiereglement, het Reglement Bestuursvergoedingen en het Statuut Middelenbeheer in te zien, alsmede alle Repartitiereglementen.

Voor de omschrijving van de doelstelling wordt verwezen naar pagina 25 van de jaarrekening en voor de bestuurssamenstelling naar pagina 38.

De bestuursleden van Lira zijn veelal zelf ook rechthebbende en ontvingen in 2023 uit dien hoofde ook vergoedingen van Lira als hun werken werden gebruikt. In onderstaande tabel worden hun vergoedingen vergeleken met de totale groep rechthebbenden van Lira.

	Klasse		Klasse	Klasse	Rechthebbenden
Felix Rottenberg	€ 0	René Bogaarts	< € 1.000	< € 1.000	21.379
Rien Verhoef	< € 10.000	Atte Roskam	< € 1.000	< € 10.000	3.246
Franky Ribbens	> € 10.000	Maarten van der Werf	< € 1.000	> € 10.000	337
Annemarie Bon	> € 10.000	Jeroen Thijssen	< € 1.000		

Klachten en commentaren

Stichting Lira doet er alles aan om de werkzaamheden in de keten van inning en verdeling van vergoedingen zorgvuldig uit te voeren. Om eventuele klachten van schrijvers, vertalers en journalisten in lijn met de vereisten van de Wet Toezicht te kunnen behandelen, heeft Stichting Lira een klachten- en commentarenprocedure. Voor auteurs bestaat de mogelijkheid om een geschil aanhangig te maken bij de Geschillencommissie Rechthebbenden. Meer informatie hierover, alsmede het Reglement Geschillencommissie, is te vinden op www.lira.nl. In 2023 is de Geschillencommissie Rechthebbenden niet bijeengeroepen.

Voor betalingsplichtigen is op de site van Lira een procedure te vinden met een verwijzing naar de Geschillencommissie Auteursrechten, waarover informatie te vinden is op www.degeschillencommissie.nl.

Informatie over licentieweigeringen

Stichting Lira kan op grond van de aan haar verleende mandaten van aangeslotenen licenties verstrekken voor bijvoorbeeld digitaliseringsprojecten. Lira is wettelijk verplicht om in het jaarverslag melding te maken van het weigeren van dergelijke licenties. In 2023 heeft Lira, evenals in alle voorgaande jaren,

niet geweigerd om licenties te verlenen. Informatie over de verschillende collectieve regelingen die Lira uitvoert, alsmede de voorwaarden en tarieven per regeling, is te vinden op Lira's website.

Repartitiereglementen en verdelingstermijn

Door het bestuur van Stichting Lira zijn Repartitiereglementen vastgesteld, in te zien op www.lira.nl.

Het reglement voor Basic Media Services is in 2023 gewijzigd en ligt ter goedkeuring voor bij het CvTA.

Deze reglementen worden minimaal om de drie jaar getoetst volgens onderstaand schema. In 2023 heeft de toetsing van de reglementen voor Leenrecht Geschriften, Leenrecht Multimedia, Reprorecht en Thuiskopie niet geleid tot wijzigingen.

Op grond van de wet moeten gelden die Lira van andere CBO's ontvangt binnen zes maanden na ontvangst in verdeling worden genomen. Gelden die Lira zelf bij gebruikers int, moeten binnen negen maanden na afloop van het boekjaar waarin deze zijn ontvangen in verdeling worden genomen. Na eerste verdeling volgen drie narepartities, waarna eventueel een slotuitkering plaatsvindt.

Repartitiereglement	Datum vaststelling	Jaar van toetsing
Leenrecht Geschriften	2 mei 2017	2026
Leenrecht Multimedia	2 mei 2017	2026
Reprorecht	17 juli 2020	2026
Thuiskopie	4 juli 2017	2026
Basic Media Services	4 juli 2017	2026
e-Lending	4 juni 2019	2025
Video-on-Demand	4 juni 2019	2025

Begroting 2024

(bedragen x € 1.000)

	<u>Bedrag</u>
Baten	
Administratievergoedingen	1.183
	<u>1.183</u>
Lasten	
Personeelskosten	310
Kosten Cedar	1.238
Kosten bestuur en toezicht	150
Kosten adviseurs	55
Overige bedrijfslasten	497
	<u>2.250</u>
Saldo van baten en lasten	-1.067
Financieel resultaat	600
Resultaat	<u>-467</u>

De algemene reserve heeft als doel de continuïteit van de uitvoering van de werkzaamheden van de stichting te waarborgen. Het streven is om de reserve te bepalen op anderhalf maal de exploitatiekosten van het voorgaande boekjaar, rekening houdend met nog te behalen resultaat uit te verdelen rechten.

Gezien de hoogte van het beschikbare eigen vermogen (een kleine 5 miljoen euro) kiest het bestuur van Stichting Lira in de begroting 2024 bewust voor een negatief exploitatieresultaat.

Om dit te bereiken, heeft het bestuur de inhouding die Lira doet bij de uitkeringen voor 2024 vastgesteld op een niveau van 4%, een halvering ten opzichte van 2023. Daarnaast heeft Lira in 2023 625.000 euro uit haar eigen vermogen gedoteerd aan Stichting Lira Fonds.

Lira Fonds: voor sociale, culturele en educatieve doelen

Bij de meeste uitkeringen die Lira doet, houdt Lira naast de administratiekosteninhouding ook een percentage in ter besteding aan sociale, culturele en educatieve doelen: de zogeheten 'socu-inhoudingen'. E-lending vergoedingen, bedragen ontvangen voor individuele rechthebbenden en bedragen ontvangen van buitenlandse zusterorganisaties zijn hiervan uitgezonderd. In 2023 was de socu-inhouding vastgesteld op 7,5%. Dit is ruim onder het wettelijke maximum van 15%.

Stichting Lira stelt deze gelden volledig beschikbaar aan de Stichting Lira Fonds, die geregistreerd staat als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De bestedingen van deze socu-inhoudingen door Stichting Lira Fonds worden in detail verantwoord in het jaarverslag van Lira Fonds.

Lira Fonds gebruikt de socu-gelden om de positie van schrijvers te verbeteren. Oneffenheden - die nu eenmaal onontkoombaar zijn bij de verdeling van de auteursrechtelijke vergoedingen over grote aantallen rechthebbenden (waarvan sommigen niet te traceren zijn) - kunnen zo worden verzacht.

In de loop der jaren heeft Lira Fonds een stevige basisinfrastructuur met sociale voorzieningen weten te leggen die cruciaal zijn voor professionele auteurs als individu én beroepsgroep, zoals de beroepsverenigingen Auteursbond en NVJ, Stichting Rechtshulp Auteurs, het Contractenbureau en het P.C. Boutensfonds.

Daarnaast kent Lira Fonds culturele subsidies toe, vooral aan schrijfp opdrachten, voordrachten op literaire evenementen en poëziefestivals, bijdragen aan de honoraria van toneelschrijvers en prijsuitreikingen.

Lira Fonds besteedt bovendien een gedeelte van de beschikbare middelen aan de ondersteuning van beroepsopleidingen en trainingen voor schrijvers en vertalers, schrijfonderwijs en voorlichting over auteursrecht.

De bestedingen van het Lira Fonds zijn in te zien in de jaarrekening van het Fonds, te vinden op www.lirafonds.nl.

Transparantieverlag

Algemeen

Op grond van de Wet Toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties en het Besluit transparantieverlag richtlijn collectief beheer moeten collectieve beheersorganisaties verdergaande informatie publiceren dan op basis van BW2 Titel 9 vereist is. Deze publicatieplicht betreft het zogeheten transparantieverlag, dat onderdeel uitmaakt van het directieverlag.

Een aantal vereisten voor het transparantieverlag zijn op grond van andere wet- en regelgeving reeds elders in het jaarverslag opgenomen:

- het kasstroomoverzicht is opgenomen op pagina 23
- informatie over licentieweigeringen is opgenomen op pagina 11
- informatie over de wettelijke en bestuurlijke structuur is opgenomen op pagina 10
- het overzicht van verbonden partijen is opgenomen op pagina 27
- de beloning van bestuursleden en personen belast met de dagelijkse leiding is opgenomen op pagina 33
- de rechtenopbrengsten per rechtencategorie is opgenomen op pagina 29

De overige vereisten voor het transparantieverlag worden hieronder toegelicht.

Verslag gebruik van inhoudingen voor sociale, culturele en educatieve doelen

Stichting Lira houdt op haar rechtenopbrengsten een percentage in voor sociale, culturele en educatieve doelen. In 2023 bedroeg het inhoudingspercentage hiervoor 7,5%. De inhouding wordt volledig beschikbaar gesteld aan Stichting Lira Fonds. De verantwoording van de bestedingen zoals bedoeld in art. 4. van het Besluit transparantieverlag is opgenomen in het jaarverslag van Stichting Lira Fonds.

Toerekening bedrijfslasten en overige inhoudingen naar rechtencategorie

Lira kent een sterke mate van integratie in de diverse repartiestromen, waardoor de bedrijfslasten feitelijk niet aan specifieke rechtencategorieën kunnen worden toegerekend. Specifieke juridische kosten kunnen in enig jaar worden toegerekend aan specifieke categorieën. In 2023 was daarvoor geen aanleiding en zijn alle kosten naar rato van de bruto repartitie toegerekend aan de rechtencategorieën, met uitzondering van e-lending waarvoor Lira een geormerkte kostenvergoeding ontvangt. De kosten voor uitkering van de socu-gelden worden verantwoord in het jaarverslag van Stichting Lira Fonds.

	Leenrecht	Thuiskopie	Reprorecht	BMS/EMS	E-lending	Overige	Totaal
Bedrijfslasten	365	244	611	643	198	6	2.066
Inhouding SoCu	410	457	605	691	0	2	2.165
Rechtenopbrengst	5.774	6.147	8.079	9.679	1.992	216	31.887
Kostenpercentage	6,3%	4,0%	7,6%	6,6%	10,0%	2,8%	6,5%

Op repartities is door Lira in 2023 8% administratievergoeding ingehouden bij initiële repartities. Voor narepartities was (dit afhankelijk van het percentage bij eerste uitkering) 5%, 8%, 9%, 10%.

Te verdelen rechten

Een aantal specifieke vereisten zijn van toepassing op de presentatie in het transparantieverslag van de aan rechthebbenden verschuldigde bedragen.

	Leenrecht	Thuiskopie	Reprorecht	BMS/EMS	E-lending	Overige	Totaal
Te verdelen 1/1	2.120	2.269	5.430	12.368	963	299	23.449
Rechtenopbrengst	5.774	6.147	8.079	9.679	1.992	216	31.887
Inhouding SoCu	-410	-457	-605	-691	0	-2	-2.165
Overige mutaties	-37	18	176	265	0	-114	308
Beschikbaar voor verdeling	7.447	7.977	13.080	21.621	2.955	399	53.479
In verdeling genomen boekjaar	5.809	3.475	10.298	10.672	2.058	42	32.354
Eerder in verdeling genomen	1.252	2.258	2.766	3.786	897	129	11.087
Nog niet in verdeling genomen	386	2.244	16	7.163	0	228	10.038
Repartitie	-5.014	-3.387	-8.363	-8.829	-2.004	-81	-27.678
Te verdelen 31/12	2.434	4.590	4.716	12.793	951	317	25.801
Waarvan nog niet in verdeling	386	2.244	16	7.163	0	228	10.038
Waarvan relatie onbekend	540	346	64	3.538	139	1	5.388
Waarvan relatie bekend / na-claims	1.508	2.000	4.635	2.092	812	88	10.366

De nog niet in verdeling genomen bedragen vallen binnen de wettelijke doorbetalingstermijnen. Deze termijnen (negen maanden na afloop van het jaar van ontvangst van de gelden voor rechtstreeks van betalingsplichtigen ontvangen gelden en zes maanden na ontvangst van gelden van andere CBO's) zijn in 2023 behaald.

De verdeelsystematiek gaat voor alle rechtencategorieën uit van een jaarlijkse repartitie met daarna drie jaarlijkse narepartities. Gelden die na afloop van deze periode nog beschikbaar zijn worden ofwel middels een afsluitende uitkering pro rata uitgekeerd aan de reeds bekende rechthebbenden uit die periode, ofwel (afhankelijk van de omvang van het budget en de repartitie) toegevoegd aan het budget van het lopende jaar. Maximaal 10% van de oorspronkelijke incasso kan als reservering worden aangehouden voor claims over het vierde en vijfde jaar na incasso, op grond van de termijnen als gehanteerd in het Burgerlijk Wetboek. De gereparteerde bedragen worden onder inhouding van de administratievergoeding en rekening houdende met eventuele btw direct aan rechthebbenden betaalbaar gesteld.

Lira spant zich naar redelijkheid in om nog niet bekende rechthebbenden zelf te zoeken en te contacteren.

Rechtenopbrengsten van en repartitie aan andere CBO's

In onderstaand overzicht zijn de van andere CBO's ontvangen en aan hen uitgekeerde bedragen per rechtencategorie opgenomen. Voor de uit het buitenland ontvangen bedragen zijn de inhoudingen niet in alle gevallen voor Lira zichtbaar. Op de bedragen uitgekeerd aan CBO's zijn de gebruikelijke inhoudingen gedaan. Alle bedragen in deze overzichten zijn in € 1.

Ontvangen van	Rechtencategorie	Bruto gelden	Ingehouden bedragen	Ontvangen
Stichting Reprorecht	Reprorecht	9.245.549	-1.176.827	8.068.723
Stichting de Thuiskopie	Thuiskopie	6.501.562	-409.101	6.092.461
Stichting Leenrecht	Leenrecht	5.892.356	-427.785	5.464.571
Stichting Videma	Gezamenlijke facturati	1.041.544	-156.232	885.313
Stichting UvO	Overig	74.215	-6.929	67.286
ALCS	BMS/EMS	3.020	-565	2.455
	Leenrecht	6	-1	5
	Reprorecht	12.585	-2.353	10.231
	Thuiskopie	1.613	-302	1.312
DILIA	BMS/EMS	418	-36	382
	Thuiskopie	111	-10	101
EAU	BMS/EMS	2.302	-460	1.842
	Thuiskopie	254	-51	203
LITA	BMS/EMS	240	-36	204
	Thuiskopie	149	-22	126
Literar-Mechana	BMS/EMS	225	-84	141
Norwaco	BMS/EMS	1.280		1.280
	Thuiskopie	1.510		1.510
PLR	Leenrecht	914	-41	873
Reprobel	Leenrecht	291.602		291.602
SABAM	BMS/EMS	180.107	-17.262	162.845
	Thuiskopie	28.763	-2.757	26.006
SACD (FR)	BMS/EMS	175.420	-42.727	132.693
	Thuiskopie	911	-222	689
SCAM	BMS/EMS	65.135	-8.447	56.688
	Thuiskopie	21	-3	19
SFP-ZAPA	BMS/EMS	2.189	-300	1.889
	Thuiskopie	52	-7	45
SIAE	BMS/EMS	51.745	-2.604	49.140
	Thuiskopie	3.967	-200	3.767
Sofia	Leenrecht	1.510		1.510
SSA	BMS/EMS	59	-12	48
	Thuiskopie	13	-3	11
Suissimage	BMS/EMS	1.799	-180	1.620
	Thuiskopie	1.213	-121	1.092
VG WORT	BMS/EMS	57.971	-3.022	54.949
	Leenrecht	15.767	-822	14.945
	Thuiskopie	21.222	-1.106	20.116
WGJ	BMS/EMS	3.415	-172	3.243

* Door ontbrekende informatie is de onderverdeling tussen de inhoudingen voor beheerskosten en andere inhoudingen niet beschikbaar. Onder de andere inhoudingen vallen bijvoorbeeld inhoudingen voor socu-doeleinden, niet terugvorderbare btw en bronheffingen.

Uitgekeerd aan	Rechtencategorie	Bruto gelden	Beheerskosten	Andere inh.	Betaald
ALCS	BMS	2.455.094	-181.677	-184.132	2.089.285
	Leenrecht	348.057	-25.755	-26.104	296.198
	Thuiskopie	569.742	-42.161	-42.731	484.850
ALIS	Leenrecht	29.042	-2.149	-2.178	24.715
	Thuiskopie	11.312	-837	-848	9.626
Authors Registry	Leenrecht	189.067	-13.991	-14.180	160.896
	Thuiskopie	59.245	-4.384	-4.443	50.418
AWGACS	BMS	322.840	-23.890	-24.213	274.737
	Thuiskopie	13.337	-987	-1.000	11.350
Canadian Screenwriters Collection Society	BMS	206.612	-15.289	-15.496	175.827
	Thuiskopie	8.410	-622	-631	7.157
CEDRO	Leenrecht	2.425	-179	-182	2.064
	Thuiskopie	1.289	-95	-97	1.097
DAMA	BMS	5.944	-440	-446	5.059
	Thuiskopie	319	-24	-24	271
DILIA	BMS	15.868	-1.174	-1.190	13.503
	Thuiskopie	545	-40	-41	464
EAU	Thuiskopie	70	-5	-5	59
GEMA	BMS	7.023	-520	-527	5.976
ICLA	Leenrecht	3.598	-266	-270	3.062
	Thuiskopie	1.895	-140	-142	1.613
Kopinor	Leenrecht	6.509	-482	-488	5.539
	Thuiskopie	5.458	-404	-409	4.645
Literar-Mechana	BMS	11.581	-857	-869	9.856
	Thuiskopie	856	-63	-64	728
Norwaco	BMS	176.046	-13.027	-13.203	149.815
	Thuiskopie	6.442	-477	-483	5.482
SABAM	BMS	353.892	-26.188	-26.542	301.162
	Thuiskopie	8.696	-644	-652	7.400
SACD (FR)	BMS	744.497	-55.093	-55.837	633.567
	Thuiskopie	29.415	-2.177	-2.206	25.032
SCAM	BMS	39.305	-2.909	-2.948	33.448
	Thuiskopie	1.032	-76	-77	879
SFP-ZAPA	BMS	4.363	-323	-327	3.713
	Thuiskopie	155	-11	-12	132
SGAE	BMS	12.115	-897	-909	10.310
	Thuiskopie	-889	66	67	-757
SIAE	BMS	133.256	-9.861	-9.994	113.401
	Leenrecht	39.237	-2.904	-2.943	33.391
	Thuiskopie	9.548	-707	-716	8.126
Sofia	Leenrecht	24.550	-1.817	-1.841	20.892
	Thuiskopie	1.404	-104	-105	1.195
Suissimage	BMS	23.387	-1.731	-1.754	19.902
	Thuiskopie	863	-64	-65	734
VG WORT	BMS	440.109	-32.568	-33.008	374.533
	Leenrecht	62.520	-4.626	-4.689	53.205
	Thuiskopie	33.242	-2.460	-2.493	28.289
WGJ	BMS	227.668	-16.847	-17.075	193.746
	Thuiskopie	8.496	-629	-637	7.230
Writers Guild of America	Leenrecht	9.990	-739	-749	8.501
	Thuiskopie	641.624	-47.480	-48.122	546.022

* Onder andere inhoudingen vallen SoCu-inhoudingen en waar van toepassing de berekende btw

Risicobeheersing

Het bestuur van Stichting Lira is zich bewust van de risico's die het gevolg zijn van de activiteiten als collectieve beheersorganisatie. Stichting Lira maakt voor haar operationele activiteiten gebruik van de diensten van Cedar B.V. Bestuur en directie van Lira zijn verantwoordelijk voor het in overleg met Cedar onderkennen, analyseren en beheersen van de risico's. De risico's worden onderverdeeld naar strategische, governance, financiële en operationele risico's. De risicobereidheid van de stichting om haar doelstellingen te bereiken kan getypeerd worden als risicomijdend. Voor gesignaleerde risico's worden maatregelen ter reducering getroffen.

Strategische risico's

Stichting Lira is sterk afhankelijk van wet- en regelgeving op auteursrechtelijk gebied, alsmede van (technologische) ontwikkelingen in het gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken. De representativiteit van de vertegenwoordigde rechthebbenden van Lira is van belang om haar positie als collectieve beheersorganisatie te onderbouwen en te behouden.

Governance risico's

Stichting Lira moet als auteursrechtenorganisatie voldoen aan de eisen van de 'Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten' en valt op basis van deze wet onder het toezicht van het CvTA. Ook is de WNT van toepassing op de bezoldiging van topfunctionarissen. Lira heeft een formele scheiding tussen het (toezichthoudend) bestuur en de directie, alsmede tussen de directie en de feitelijke uitvoering van de operationele processen door medewerkers van Cedar.

Financiële risico's

Stichting Lira int, verdeelt en beheert omvangrijke geldstromen. In de operationele en financiële processen zijn diverse maatregelen van interne controle getroffen, waaronder controle-technische functiescheidingen en gelimiteerde tekenbevoegdheden. De gelden worden grotendeels ontvangen van andere collectieve beheersorganisaties en worden geïnd in euro's en op kasbasis verantwoord. De gelden staan uit bij meerdere grote banken in Nederland en zijn direct opeisbaar. Het bestuur van Stichting Lira heeft een Statuut Middelenbeheer vastgesteld, in te zien via www.lira.nl, waarin het beleid met betrekking tot het beheer en beleggen van de beschikbare gelden is vastgelegd. Met betrekking tot het beheerde vermogen wordt gekozen voor een risicomijdend middelenbeheer. Voor het middelenbeheer zal Cedar bij de uitvoering van taken de uitgangspunten zoals neergelegd in het Statuut Middelenbeheer volgen en respecteren. De verantwoordelijkheid voor het middelenbeheer ligt bij het bestuur van Lira. De uitvoering van het vastgestelde beleid ligt bij de directie van Lira en de controller van Cedar.

Operationele risico's

Stichting Lira keert vergoedingen uit aan een zeer groot aantal rechthebbenden en voor een divers gebruik van onder andere boeken, tijdschriften en tv-uitzendingen. De operationele processen zijn ingericht op basis van de door het bestuur vastgestelde en door het CvTA goedgekeurde repartitiereglementen. De stichting maakt gebruik van de dienstverlening van Cedar, waarbij gebruik gemaakt wordt van complexe geautomatiseerde systemen. De beschikbaarheid en betrouwbaarheid van deze systemen is van groot belang.

Jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023

(na resultaatbestemming, bedragen x € 1.000)

	<u>31 december 2023</u>		<u>31 december 2022</u>
ACTIVA			
Vlottende activa			
Vorderingen			
Debiteuren rechten	2.357	<i>a</i>	2.716
Overige vorderingen	543	<i>b</i>	240
Overlopende activa	<u>11</u>		<u>10</u>
	2.911		2.966
Liquide middelen	36.154	<i>c</i>	33.964
Totaal	<u><u>39.065</u></u>		<u><u>36.930</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	4.898	<i>d</i>	5.007
Te verdelen rechten	25.801	<i>e</i>	23.449
Kortlopende schulden			
Crediteuren	174	<i>f</i>	319
Belastingen en sociale premies	25	<i>g</i>	10
Fonds voor Sociale en Culturele doelen	2.165	<i>h</i>	2.124
Overige schulden	4.204	<i>i</i>	3.096
Overlopende passiva	<u>1.798</u>	<i>j</i>	<u>2.925</u>
	8.366		8.474
Totaal	<u><u>39.065</u></u>		<u><u>36.930</u></u>

Staat van baten en lasten over 2023

(bedragen x € 1.000)

	<u>Exploitatie 2023</u>		<u>Begroting 2023</u>		<u>Exploitatie 2022</u>
Baten					
Administratievergoedingen	2.214		2.062		2.586
Omzet overige dienstverlening	5	<i>k</i>	0		0
	<u>2.219</u>		<u>2.062</u>		<u>2.586</u>
Lasten					
Personeelskosten	301	<i>l</i>	288		290
Kosten Cedar	1.194	<i>m</i>	1.399		1.114
Kosten bestuur en toezicht	133	<i>n</i>	148		129
Kosten adviseurs	49		40		21
Overige bedrijfslasten	389	<i>o</i>	452		394
	<u>2.066</u>		<u>2.327</u>		<u>1.948</u>
Saldo van baten en lasten	153		-265		638
Financieel resultaat	363	<i>p</i>	100		-145
Resultaat	<u>516</u>		<u>-165</u>		<u>493</u>
Resultaatbestemming					
Mutatie algemene reserve	516		-165		493
	<u>516</u>		<u>-165</u>		<u>493</u>

Kasstroomoverzicht over 2023

(bedragen x € 1.000)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Bedrijfsvoering		
Saldo van baten en lasten	153	638
Veranderingen in werkkapitaal:		
Afname vorderingen	-9	166
Toename schulden	39	-1.088
	<u>30</u>	<u>-922</u>
	183	-284
Te verdelen rechten		
Rechtenopbrengsten	31.887	31.022
Repartitie	-29.843	-35.165
Veranderingen in werkkapitaal:		
Overige mutaties	308	342
Afname debiteuren	359	-1.584
Toename crediteuren	-121	-69
	<u>2.590</u>	<u>-5.454</u>
Ontvangen interest	42	-165
Aanpassing voor amortisatie	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.815	-5.903
Onttrekking uit eigen vermogen	<u>-625</u>	<u>0</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-625	0
Netto kasstroom	<u>2.190</u>	<u>-5.903</u>
Liquide middelen 1 januari	33.964	39.867
Liquide middelen 31 december	<u>36.154</u>	<u>33.964</u>
Mutatie liquide middelen boekjaar	<u>2.190</u>	<u>-5.903</u>

Overzicht Te verdelen rechten over 2023

(bedragen x € 1.000)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Stand per 1 januari	23.449	27.250
Rechtenopbrengsten	31.887	31.022
Overige mutaties	308	342
Repartitie	-29.843	-35.165
Stand per 31 december	<u>25.801</u>	<u>23.449</u>
Rechtenopbrengsten		
Gebruikers	10.466	10.082
Nederlandse CBO's	20.578	20.232
Buitenlandse CBO's	843	708
	<u>31.887</u>	<u>31.022</u>
Overige mutaties		
Mutatie te realiseren administratievergoeding	211	342
Overige correcties	97	0
	<u>308</u>	<u>342</u>
Repartitie		
Rechthebbenden	19.283	23.251
Nederlandse CBO's	0	0
Buitenlandse CBO's	6.181	7.204
Netto repartitie	<u>25.464</u>	<u>30.455</u>
Ingehouden administratievergoeding	2.214	2.586
Sociaal-culturele doelen	2.165	2.124
Bruto repartitie	<u>29.843</u>	<u>35.165</u>
Te verdelen rechten	<u>25.801</u>	<u>23.449</u>

Toelichtingen op de jaarrekening

Doelstelling

Stichting Lira (KvK 41205902) is een stichting opgericht in 1986, statutair gevestigd in Amsterdam en kantoorhoudend in Hoofddorp. Een toelichting op de bestuurlijke structuur is opgenomen op pagina 11 van het jaarverslag. Lira's statuten en andere reglementen zijn in te zien op www.lira.nl.

Als collectieve beheersorganisatie van auteursrechten stelt Lira zich ten doel zonder winstoogmerk voor zichzelf de materiële en immateriële belangen te behartigen en te bevorderen van makers van literaire, literair-dramatische en andere werken in tekstvorm alsmede muziekdramatische werken en de op deze veelsoortige teksten van schrijvers en vertalers gebaseerde audio, video, theatrale, audiovisuele en multimediale producties, al dan niet zijnde verveelvoudigingen in gewijzigde vorm van de tekst, van welke aard en in welke vorm ook, zowel analoog als digitaal, traditioneel ook wel aangeduid als de literaire en grote (of dramatische) alsook audiovisuele rechten, maar daartoe niet beperkt blijvend - een en ander in de ruimste zin des woords.

Groepsverhoudingen

Stichting Lira vormt samen met Stichting Lira Fonds een groep. Stichting Lira Fonds beheert de van Stichting Lira ontvangen socu-inhoudingen en keert deze uit voor sociale, culturele en educatieve doelen. Aangezien Stichting Lira geconsolideerd ook als "kleine onderneming" in de zin van BW2 Titel 9 valt aan te merken is bij bestuursbesluit van 4 november 2013 besloten consolidatie achterwege te laten op grond van artikel 2:407.2.a BW.

Grondslagen voor de waardering

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de Richtlijn 640 'Organisaties zonder Winststreven' van de Raad voor de Jaarverslaggeving, de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten ('Wet Toezicht'), de van toepassing zijnde delen van de Wet Normering Topinkomens ('WNT').

De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen. Activa en passiva (met uitzondering van het eigen vermogen) worden tenzij anders aangeven gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de reële waarde bij eerste verwerkingen. Bij volgende verwerkingen worden activa en passiva gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of de actuele waarde indien deze lager is.

In de balans en winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. Voor de leesbaarheid wordt in de toelichtingen veelal gebruik gemaakt van het betreffende jaartal waar de stand per balansdatum bedoeld wordt en worden bedragen afgerond weergegeven. Alle bedragen in het jaarverslag luiden in duizenden euro's tenzij anders vermeld.

Continuïteit: De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteit van de stichting.

Vergelijking met voorgaand jaar: De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

Vorderingen: Vorderingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de reële waarde bij eerste verwerkingen. Bij volgende verwerkingen worden vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De impact van deze vervolgwaaarding is ingeschat als nihil.

De voorziening voor oninbaarheid voor vorderingen uit hoofde van de exploitatie van auteursrechten wordt gevormd ten laste van de te verdelen rechten. Aan gebruikers gefactureerde rechtenopbrengsten worden pas gereparteed aan rechthebbenden nadat deze daadwerkelijk geïncasseerd zijn. De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan één jaar.

Liquide middelen: De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Eigen vermogen: De algemene reserve van de stichting bestaat uit het cumulatief opgebouwde saldo van baten en lasten, waarbij de baten zijn opgebouwd uit de inhoudingen op uitkeringen aan de rechthebbenden. De algemene reserve dient uitsluitend ter borging van de continuïteit van de stichting, waardoor de rechthebbenden gezien kunnen worden als belanghebbenden bij een eventueel overschot in de algemene reserve.

De statuten van de stichting en de op de stichting van toepassing zijnde verslaggevingsrichtlijnen bieden in principe geen mogelijkheid om een vermogensoverschot rechtstreeks uit te keren aan de (kring van) belanghebbenden. Verantwoording op de voorgeschreven wijze via de staat van baten en lasten kan een substantiële invloed hebben op de presentatie van baten en lasten in het betreffende boekjaar.

Externe verslaggeving beoogt het geven van een getrouw beeld van en inzicht in het vermogen en het saldo van baten en lasten. De stichting kiest er derhalve voor om extra bijdragen uit een eventueel overschot in de algemene reserve welke toekomen aan de rechthebbenden op grond van een bestuursbesluit niet via de staat van baten en lasten van het boekjaar te verwerken maar op een vergelijkbare wijze te verwerken als uitkeringen aan belanghebbenden bij andere rechtspersoonsvormen, namelijk door de vermindering van de algemene reserve rechtstreeks naar de post te verdelen rechten te verwerken. Bij de desbetreffende posten in de balans van de stichting als ook in het bestuursverslag wordt het bestaan van deze transacties toegelicht.

Te verdelen rechten: De te verantwoorden gelden uit hoofde van de exploitatie van auteursrechten worden niet in de exploitatierekening opgenomen, maar worden opgenomen als een verplichting aan de rechthebbenden. De doorbetalingsverplichting heeft in principe een kortlopend karakter. Alle ontvangen bedragen worden conform de Wet toezicht binnen zes maanden na ontvangst of binnen negen maanden na afloop van het boekjaar uitgekeerd aan de rechthebbenden. Indien de rechthebbende (nog) niet bekend is of (nog) niet claimt kan de post voor deze bedragen maximaal drie jaar blijven staan en een langlopend karakter krijgen.

De te verdelen rechten worden in de balans verantwoord als er sprake is van een rechtens afdwingbare vordering die op betrouwbare wijze is vast te stellen en waarvan het waarschijnlijk is dat deze zal worden ontvangen. De door de incasserende organisaties hierop ingehouden administratievergoedingen worden in mindering gebracht op de ontvangen brutobedragen. Op de te verdelen rechten worden de nog in te houden administratievergoedingen in mindering gebracht. Voor zover deze niet in het jaar van verantwoording van de rechtenopbrengst als baten worden gerealiseerd worden deze separaat gepresenteerd onder de overlopende passiva. Bij afsluiting van een repartitiejaar kan voor een periode van maximaal twee jaar nog een reserve voor claims worden aangehouden.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Administratievergoedingen: Gezien de aard van de werkzaamheden van Stichting Lira is het niet mogelijk om de administratievergoedingen te realiseren naar rato van de voor de verdeling te verrichten werkzaamheden. Aangezien de door rechthebbenden verschuldigde administratievergoedingen voor verrichte werkzaamheden worden ingehouden op de repartitie is het moment van repartitie tevens het moment waarop deze als baten worden gerealiseerd.

Bedrijfslasten: De bedrijfslasten bestaan uit de aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten Cedar betreffen het aandeel van Stichting Lira in de kosten van directe personele inzet, algemene kosten, huisvestings- en automatiseringskosten van Cedar B.V.

Personeelskosten: De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de prestatie wordt verricht en voor zover nog niet uitbetaald als verplichting op de balans opgenomen. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen.

Financieel resultaat: Het financieel resultaat wordt verantwoord in de periode waartoe het behoort en bestaat uit het saldo van rentebaten en -lasten en de aan de periode toe te rekenen koersverschillen.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. In het kasstroomoverzicht is geen btw opgenomen buiten de mutatie in de betreffende balanspositie. Voor het inzicht voor de gebruiker wordt in afwijking van het gebruikelijke model gekozen voor een specifieke presentatie van de kasstromen uit de te verdelen rechten. Derhalve is de operationele kasstroom uitgesplitst naar de eigen bedrijfsvoering en de te verdelen rechten. De repartitie wordt netto opgenomen, na inhouding van administratievergoedingen.

Verbonden partijen

Cedar B.V. kan worden aangemerkt als verbonden partij, aangezien Stichting Lira is vertegenwoordigd in het bestuur van Stichting Cedar. Stichting Cedar bezit 100% van de aandelen in Cedar B.V. Op basis van de afgesloten dienstverleningsovereenkomst worden de operationele activiteiten en bestuurlijke ondersteuning uitgevoerd door of middels Cedar B.V. De hiervoor door Cedar B.V. gemaakte kosten worden doorbelast.

Stichting Lira Fonds kan worden aangemerkt als verbonden partij aangezien Stichting Lira de voorzitter en penningmeester van Stichting Lira Fonds in functie kan benoemen.

Ook de bestuursleden van Stichting Lira kunnen gezien worden als verbonden partijen. Een overzicht van hun nevenfuncties is opgenomen vanaf pagina 38.

Toelichtingen op de balans

(bedragen x € 1.000)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
a. Debiteuren rechten		
Debiteuren gezamenlijke facturatie	2.347	2.705
Debiteuren rechten	10	11
	<u>2.357</u>	<u>2.716</u>

De post debiteuren gezamenlijke facturatie betreft op balansdatum openstaande vorderingen voor gelden die Lira mede namens andere CBO's heeft gefactureerd.

b. Overige vorderingen

Nog te ontvangen interest	295	0
Nog te ontvangen creditfacturen ¹⁾	84	94
Omzetbelasting	126	107
Overige vorderingen	38	39
	<u>543</u>	<u>240</u>

1) Dit betreft een vordering op Cedar B.V.

c. Liquide middelen

Bankrekeningen	159	5
Spaarrekeningen	20.995	33.959
Deposito's	15.000	0
	<u>36.154</u>	<u>33.964</u>

d. Algemene reserve

Stand per 1 januari	5.007	4.512
Correctie afrondingsverschillen voorgaande jaren	0	2
Extra bijdrage Stichting Lira Fonds	-625	0
Mutatie vanuit resultaatbestemming	516	493
Stand per 31 december	<u>4.898</u>	<u>5.007</u>

De algemene reserve heeft als doel de continuïteit van de uitvoering van de werkzaamheden van de stichting te waarborgen. Het streven is om de reserve te bepalen op anderhalf maal de exploitatiekosten van het voorgaande boekjaar, rekening houdend met nog te behalen resultaat uit te verdelen rechten. Het positieve resultaat ad € 516.768 (2022: € 492.978) wordt ten gunste van de algemene reserve gebracht.

In 2023 heeft het bestuur van Stichting Lira een besluit genomen om de algemene reserve in enkele jaren substantieel te verlagen. Dit wordt gedaan door de in te houden administratievergoedingen vanaf 2024 substantieel te verlagen én door extra bijdragen van € 625.000 in zowel 2023 als 2024 aan Stichting Lira Fonds.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
e. Te verdelen rechten		
Stand per 1 januari	23.449	27.250
Rechtenopbrengsten ¹⁾	31.887	31.022
Overige mutaties ²⁾	308	342
Repartitie ³⁾	-29.843	-35.165
Stand per 31 december ^{4) 5)}	<u>25.801</u>	<u>23.449</u>
1) Rechtenopbrengsten:		
Leenrecht	5.774	6.617
Thuiskopie	6.147	3.364
Reprorecht	8.079	9.552
BMS/EMS	9.679	9.378
e-lending	1.992	1.879
Overige	216	232
	<u>31.887</u>	<u>31.022</u>
2) De overige mutaties betreffen m.n. correcties voor nog in te houden administratievergoedingen.		
3) Repartitie:		
Leenrecht	5.424	7.561
Thuiskopie	3.844	3.666
Reprorecht	8.968	10.140
BMS/EMS	9.520	11.948
e-lending	2.004	1.738
Overige	83	112
	<u>29.843</u>	<u>35.165</u>
4) Te verdelen rechten (per rechtencategorie):		
Leenrecht	2.434	2.120
Thuiskopie	4.590	2.269
Reprorecht	4.716	5.430
BMS/EMS	12.793	12.368
e-lending	951	963
Overige	317	299
	<u>25.801</u>	<u>23.449</u>
5) Te verdelen rechten (per tijdvak):		
2019 en ouder	1.576	4.870
2020	5.460	5.407
2021	5.475	6.238
2022	6.466	6.934
2023	6.824	0
	<u>25.801</u>	<u>23.449</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
f. Crediteuren		
Handelscrediteuren ¹⁾	140	164
Repartitiecrediteuren	34	155
	<u>174</u>	<u>319</u>

1) In de handelscrediteuren is € 124.062 (2022: € 139.598) opgenomen voor Cedar B.V.

g. Sociale premies en belastingen

Loonheffing	11	10
Omzetbelasting	14	0
	<u>25</u>	<u>10</u>

h. Fonds voor Sociale en Culturele doelen

Stand per 1 januari	2.124	3.810
Bij: Inhouding SoCu	2.165	2.124
Af: Betaald aan Stichting Lira Fonds	-2.124	-3.810
Stand per 31 december	<u>2.165</u>	<u>2.124</u>

i. Overige schulden

Gezamenlijke facturatie	4.167	3.035
Reservering vakantiegeld	13	10
Reservering vakantiedagen	24	25
Te betalen rente	0	26
	<u>4.204</u>	<u>3.096</u>

De post gezamenlijke facturatie betreft op balansdatum nog niet doorbetaalde gelden die Lira mede namens andere CBO's aan derden heeft gefactureerd.

j. Overlopende passiva

Te betalen kosten	54	32
Nog in te houden administratievergoeding	1.744	1.955
Overlopende passiva	0	938
	<u>1.798</u>	<u>2.925</u>

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Stichting de ThuisKopie houdt reserveringen aan in verband met de nog definitief vast te stellen hoofdverdeelsleutel voor de thuisKopiegelden vanaf 2021. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan ontvangt Stichting Lira mogelijk nog een nabetaling.

Op basis van de dienstverleningsovereenkomst met Cedar B.V. heeft Stichting Lira de verplichting om bij beëindiging van deze overeenkomst een vergoeding te betalen voor haar aandeel in de langlopende verplichtingen van Cedar, alsmede een vergoeding voor de kosten die Cedar zou moeten maken voor de beëindiging van de arbeidsovereenkomsten van de direct ten behoeve van de stichting werkzame medewerkers.

De verplichting ultimo 2023 is conform de in de dienstverleningsovereenkomst tussen Cedar B.V. en Stichting Lira vastgestelde berekeningswijze vastgesteld op € 441.689 (2022: € 521.989).

Stichting Lira heeft in 2023 het besluit genomen om in zowel 2023 als 2024 uit haar eigen vermogen een extra bijdrage beschikbaar te stellen aan Stichting Lira Fonds. De extra bijdrage voor 2023 is in het boekjaar uitgekeerd en verwerkt in de jaarrekening, de extra bijdrage voor 2024 zal in de jaarrekening 2024 worden verwerkt.

Toelichtingen op de staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

2023   Begroting 2023   2022

k. Omzet overige dienstverlening

Dit betreft een doorbelasting voor kosten van personele inzet door Lira aan Stichting Lira Fonds.

l. Personeelskosten

Lonen en salarissen	231	225	214
Sociale lasten	27	25	25
Pensioenpremie	40	33	42
Overige personele lasten	3	5	9
	<u>301</u>	<u>288</u>	<u>290</u>

Stichting Lira had ultimo 2023 3 personen in dienst (2022: 2). Gemiddeld bedroeg de inzet van eigen personeel 2,3 FTE (2022: 2 FTE).

m. Kosten Cedar

Personele inzet	700	813	638
Algemene kosten	185	201	197
Huisvestingskosten	81	117	66
Automatiseringskosten	228	268	213
	<u>1.194</u>	<u>1.399</u>	<u>1.114</u>

Alle overige personele inzet wordt ingezet via Cedar B.V. Gemiddeld bedroeg de van Cedar ingehuurd personele inzet in 2023 9,7 FTE (2022: 9,6 FTE). De kosten Cedar zijn lager dan begroot door een lager dan begrote bezetting gedurende het jaar en doordat een medewerker van Cedar in de loop van 2023 in dienst is getreden bij Lira. Ook heeft Cedar een gedeelte van haar doorbelasting gecrediteerd.

n. Kosten bestuur en toezicht

Vergoeding bestuursleden	76	83	65
Overige bestuurskosten	18	20	24
Kosten CvTA	39	45	40
	<u>133</u>	<u>148</u>	<u>129</u>

o. Overige bedrijfslasten

Automatiseringskosten stichting	53	80	59
Kosten marktinformatie	18	17	9
Kosten PAM	30	35	25
Kosten communicatie	11	25	13
Accountantskosten	46	49	50
Contributies en bijdragen	163	175	157
Kosten Lira Nieuws	13	10	9
Kosten activiteiten aangeslotenen	20	25	18
Overige kosten	35	36	54
	<u>389</u>	<u>452</u>	<u>394</u>

p. Financieel resultaat

Door de opgelopen rente op banktegoeden gedurende 2023 is het financieel resultaat substantieel hoger dan bij het opstellen van de begroting ingeschat kon worden.

WNT-verantwoording

Op grond van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten valt Stichting Lira onder de Wet Normering Topinkomens ('WNT'). Het voor 2023 toepasselijke bezoldigingsmaximum bedraagt € 223.000. De bezoldiging van alle topfunctionarissen ligt onder het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum.

De directeur en adjunct-directeuren zijn in loondienst van Stichting Lira. De bestuursleden van Stichting Lira ontvangen voor hun werkzaamheden een vergoeding conform het Reglement Bestuursvergoedingen.

Op grond van het Beleidskader "Toezicht Collectief Beheer 2017", nader uitgewerkt in het rapport "Toezicht op Collectief Beheer Auteurs- en naburige rechten 2017", hoeft voor de bestuursleden geen urenadministratie te worden bijgehouden en is de berekening van de parttimefactor achterwege gebleven indien hun bezoldiging onder het bezoldigingsmaximum van art. 2.2 WNT ligt. Als individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum van de voorzitter en de overige bestuursleden is dan ook 15% respectievelijk 10% opgenomen van het voor Lira toepasselijke bezoldigingsmaximum.

bedragen x € 1	Hanneke Verschuur		Vera van Buitenen		Jessica Haagmans		Felix Rottenberg	
Funcctiegegevens	Directeur		Adjunct-directeur		Adjunct-directeur		Voorzitter	
Kalenderjaar	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Periode functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/09 - 31/12		01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		n.v.t.	n.v.t.
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja		Nee	Nee
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	129.654	116.375	95.338	85.466	23.800		-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	23.401	31.889	10.580	14.416	5.285		-	-
Bezoldiging	153.055	148.264	105.917	99.882	29.085		32.289	29.354
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	216.000	223.000	216.000	74.537		33.450	32.400

bedragen x € 1	Annemarie Bon		Rien Verhoef		Franky Ribbens		René Bogaarts	
Funcctiegegevens	Vice-voorzitter		Penningmeester		Secretaris		Bestuurslid	
Kalenderjaar	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Periode functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Dienstbetrekking	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	-	-
Bezoldiging	6.125	3.990	14.509	13.710	5.028	4.313	2.750	2.520
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.300	21.600	22.300	21.600	22.300	21.600	22.300	21.600

bedragen x € 1	Atte Roskam		Manon Smits		Jeroen Thijssen		Maarten van der Werf	
Funcctiegegevens	Bestuurslid		Bestuurslid		Bestuurslid		Bestuurslid	
Kalenderjaar	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Periode functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 24/06	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	24/06 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Dienstbetrekking	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-	-	
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	-	
Bezoldiging	4.875	3.155	5.179	5.460	3.250	3.045	2.875	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.300	21.600	10.692	21.600	22.300	21.600	11.669	

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Resultaatbestemming

In de statuten van Stichting Lira is geen resultaatbestemming opgenomen. De bestemming van het resultaat heeft bij bestuursbesluit plaatsgevonden zoals is toegelicht bij de staat van baten en lasten. De bestemming van het resultaat is verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die een toelichting behoeven.

Ondertekening jaarrekening

Hoofddorp, 28 mei 2024

Felix Rottenberg
Voorzitter

Annemarie Bon
Vicevoorzitter

Rien Verhoef
Penningmeester

Franky Ribbens
Secretaris

René Bogaarts
Bestuurslid

Atte Roskam
Bestuurslid

Jeroen Thijssen
Bestuurslid

Maarten van der Werf
Bestuurslid

Overige gegevens

Bestuursprofielen Lira

Het bestuur, bestaand uit een representatieve afspiegeling van rechthebbenden, is het orgaan dat met de toezichtfunctie is belast. Het bestuur houdt in dat verband op gepaste afstand toezicht op de activiteiten en taakuitvoering van de personen die zijn belast met de dagelijkse leiding en de uitvoering van zijn besluiten. De dagelijkse leiding is gemandateerd aan een titulaire directie. De bevoegdheden van de directie zijn vastgelegd in een directiereglement. Het bestuur is bevoegd de directie te benoemen, schorsen of ontslaan en treedt op als bevoegd werkgever van de directie. Als statutair bestuur is het bestuur eveneens belast met het besturen van Lira conform boek 2 BW.

Het bestuur besluit ten minste over de volgende zaken: a) statutenwijzigingen, b) het algemene beleid ten aanzien van de incasso, de verdeling van aan rechthebbenden verschuldigde bedragen en van onverdeelde bedragen, c) het algemene beleggingsbeleid ten aanzien van rechteninkomsten en inkomsten uit de belegging van rechteninkomsten, d) het algemene beleid ten aanzien van inhoudingen op rechteninkomsten en het gebruik van gelden afkomstig uit de belegging van rechteninkomsten, e) het gebruik van onverdeelde bedragen, f) het risicobeheerbeleid en g) de goedkeuring van iedere verwerving, verkoop of het bezwaren van onroerend goed, h) de goedkeuring van fusies en samenwerkingsverbanden, de oprichting van dochtermaatschappijen, de overname van andere organisaties en de verwerving van aandelen of rechten in andere organisaties, i) de goedkeuring voor het opnemen van leningen, het verstrekken van leningen en zekerheden voor leningen en j) de goedkeuring van het jaarlijkse transparantierapport.

Profielbeschets Voorzitter Stichting Lira

De onafhankelijk voorzitter wordt rechtstreeks benoemd door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen en is verantwoordelijk voor het adequaat functioneren van het bestuur. De voorzitter is het eerste aanspreekpunt van het bestuur en de directie en leidt de vergaderingen. De voorzitter is in staat zowel intern als extern de organisatie te vertegenwoordigen en heeft affiniteit met het auteursrecht en de maatschappelijke en economische positie van schrijvers, vertalers en journalisten. De voorzitter houdt toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving, alsmede de naleving van de Richtlijnen goed bestuur en integriteit CBO's. De voorzitter bewaakt de voortgang en kwaliteit van bestuurlijke besluitvorming en zorgt voor een goede taakverdeling en onderlinge vervanging. De voorzitter houdt toezicht op de algemene gang van zaken binnen de stichting met oog voor resultaten en risico's.

Functie-eisen:

- Goede schriftelijke en communicatieve vaardigheden
- Bestuurlijke en toezichthoudende kennis en ervaring
- Beleidsmatig inzicht
- Brede maatschappelijke belangstelling
- Een breed relevant netwerk
- Gevoel voor politieke en bestuurlijke verhoudingen
- Inzicht in strategische afwegingsprocessen
- Goede discussievaardigheid, vergadervaardigheid en besluitvaardigheid
- Belangstelling voor het auteursrecht in de brede zin en in maatschappelijke context
- In staat zowel intern als extern de organisatie te vertegenwoordigen
- Integer en onafhankelijk
- Kennis en denkniveau om te kunnen oordelen over beleid, visie en bedrijfsresultaten
- In staat complexe problemen te analyseren en tot de kern terugbrengen
- Kunnen werken in teamverband

Profielbeschets Penningmeester Stichting Lira

De onafhankelijk penningmeester wordt rechtstreeks benoemd door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen en is verantwoordelijk voor het houden van toezicht op de financiële zaken binnen de stichting. De penningmeester heeft affiniteit met het auteursrecht en de maatschappelijke en economische positie van schrijvers, vertalers en journalisten. De penningmeester houdt er toezicht op dat de Stichting voldoet aan de eisen van de financiële verslaglegging, interne controle en risicobeheersing. De penningmeester heeft gevoel voor bestuurlijke zaken en verhoudingen en affiniteit met het beheer van gelden. De penningmeester fungeert als klankbord bij het opstellen door de directie van begroting en balans, waarbij de penningmeester erop toeziet dat de lange termijn visie en strategie goed geborgd is.

Functie-eisen:

- Financieel deskundig
- Goede schriftelijke en communicatieve vaardigheden
- Bestuurlijke en toezichthoudende kennis en ervaring
- Beleidsmatig inzicht
- Brede maatschappelijke belangstelling
- Gevoel voor politieke en bestuurlijke verhoudingen
- Strategisch inzicht
- Belangstelling voor het auteursrecht in de brede zin en in maatschappelijke context
- Integer en onafhankelijk
- Kennis en denkniveau om te kunnen oordelen over beleid, visie en bedrijfsresultaten
- In staat complexe problemen te analyseren en tot de kern terugbrengen
- Kunnen werken in teamverband

Profielbeschets bestuurslid Stichting Lira

Bestuursleden van Lira worden voorgedragen door de Auteursbond en/of de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) en benoemd door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen. Zij beschikken over algemene bestuurlijke kwaliteiten en zijn vanuit hun beroepsmatige ervaring en belangstelling nauw betrokken bij de doelstellingen van Lira. Bestuursleden hebben affiniteit met het auteursrecht en de maatschappelijke en economische positie van schrijvers, vertalers en journalisten.

Functie-eisen:

- Goede schriftelijke en communicatieve vaardigheden
- Gevoel voor politieke en bestuurlijke verhoudingen
- Strategisch inzicht
- Integer
- Kunnen werken in teamverband
- Werkzaam zijn (geweest) als auteur
- Onder vakgenoten bekendheid en een goede reputatie
- Bij voorkeur bestuurlijke en toezichthoudende kennis en ervaring
- Een breed relevant netwerk
- In staat complexe problemen te analyseren en tot de kern terugbrengen
- Beleidsmatig inzicht

Samenstelling en nevenfuncties bestuur en directie

Felix Rottenberg

- Voorzitter Stichting Lira
- Voorzitter Stichting Lira Fonds
- Bestuurslid Stichting Cedar
- Voorzitter Amsterdamse Kunstraad
- Voorzitter International New Town Institute
- Voorzitter Ambassadeursberaad Initiatief Bewust Bodemgebruik
- Voorzitter Odensehuis

Rien Verhoef

- Penningmeester Stichting Lira
- Penningmeester Stichting Lira Fonds
- Bestuurslid Stichting Rechtshulp Auteurs
- Lid Geschillencommissie Auteurscontractenrecht t/m augustus 2023
- Penningmeester Stichting Pensioenfonds der VSenV

Onbezoldigd:

- Bestuurslid Stichting Vertaalverhaal

Franky Ribbens

- Secretaris Stichting Lira
- Voorzitter Het Contractenbureau
- Bestuurslid Stichting Rechtshulp Auteurs
- Penningmeester Vereniging Atelier Exploitatie Bellamystraat 19-21

René Bogaarts

- Bestuurslid Stichting Lira
- Penningmeester van de Stichting Opleiding Amateurmusici (SOAM)
- Eigenaar Bogaarts Communicatie

Annemarie Bon

- Vicevoorzitter Stichting Lira
- Eigenaar Annemarie Bon Communicatie

Atte Roskam

- Bestuurslid Stichting Lira
- Directeur/eigenaar Atte Roskam Automotive Consultancy

Onbezoldigd:

- Voorzitter Jawa/CZ Club Nederland
- Voorzitter vereniging Spoorgroep Luxemburg

Jeroen Thijssen

- Bestuurslid Stichting Lira
- Bestuurslid PEN Nederland
- Docent Schrijversvakschool
- Voorzitter van de sectie Letterkundigen Auteursbond

Onbezoldigd:

- Secretaris van Tilt

Maarten van der Werf

- Bestuurslid Stichting Lira
- Bestuurslid Sectie Vertalers van de Auteursbond

Onbezoldigd:

- Lid Comité van Aanbeveling van Stichting Granate
- Lid van de Raad van Toezicht van Stichting De Zoek naar Schittering

Hanneke Verschuur - Directeur Stichting Lira

Onbezoldigd:

- Bestuurslid Stichting Leenrecht
- Vicevoorzitter Sectie Geschriften van Stichting Leenrecht
- Voorzitter Sectie Multimedia van Stichting Leenrecht
- Penningmeester Stichting Onderhandelingen Leenvergoedingen StOL
- Bestuurslid Vereniging van Organisaties die Intellectueel eigendom Collectief Exploiteren VOICE

- Bestuurslid Stichting de Thuis kopie
- Bestuurslid Stichting Reprorecht t/m medio september 2023

Vera van Buitenen - Adjunct-directeur Stichting Lira

Jessica Haagmans - Adjunct-directeur Stichting Lira

Onbezoldigd:

- Bestuurslid Stichting Reprorecht vanaf medio september 2023

Tenzij anders vermeld zijn alle nevenfuncties bezoldigd en vermeld op www.lira.nl

Colofon

Stichting Lira heeft op basis van een dienstverleningscontract de uitvoering van haar activiteiten ondergebracht bij het Centrum voor Dienstverlening Auteurs- en aanverwante Rechten (Cedar B.V.).

Cedar voerde in 2023 de volledige facilitaire dienstverlening uit voor zeven auteursrechtenorganisaties: Stichting Leenrecht, Stichting PRO, Stichting Lira, Stichting Reprorecht, Stichting de Thuis kopie, Stichting UvO en Stichting VEVAM. Daartoe behoren diensten als juridische zaken, financiële administratie, communicatie, huisvesting en personeelszaken. Daarnaast neemt Stichting Lira deel in het bestuur van Stichting Cedar, de aandeelhouder van Cedar B.V.

Correspondentieadres:

Stichting Lira

Postbus 3060

2130 KB Hoofddorp

Telefoon : 023-870 0202

Email : lira@cedar.nl

Website : www.lira.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Lira

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Lira te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Lira op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, artikel 25a van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs en naburige rechten (Wet Toezicht) en artikel 2a Besluit Transparantieverslag richtlijnen collectief beheer (Besluit transparantieverslag).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, artikel 25a van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs en naburige rechten (Wet Toezicht) en artikel 2a Besluit Transparantieverslag vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Lira zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW, artikel 25a Wet Toezicht en artikel 2a Besluit Transparantieverlag is vereist voor het bestuursverslag, inclusief het transparantieverlag, en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directeur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, artikel 25a Wet Toezicht en artikel 2a Besluit Transparantieverlag.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur en het bestuur voor de jaarrekening

De directeur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, artikel 25a van de Wet toezicht en artikel 2a Besluit Transparantieverlag. In dit kader is de directeur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten.

Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directeur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directeur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directeur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen,
Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

drs. C.M. Dekker-Huige RA